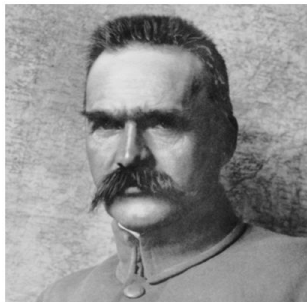

OJCOWIE NIEPODLEGŁOŚCI

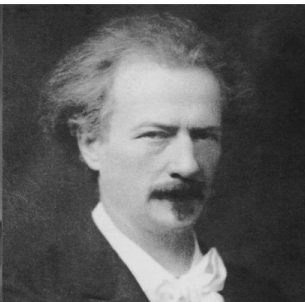
PIŁSUDSKI

DMOWSKI

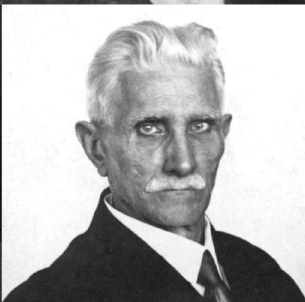
PADEREWSKI

WITOS

KORFANTY

DASZYŃSKI

FATHERS OF INDEPENDENCE

Autorzy wystawy:
dr Zofia Fenrych, Mateusz Lipko

Współpraca:
Grzegorz Czapski, Maciej Frycz,
Paweł Miedziński, Magdalena Ruczyńska,
dr Paweł Skubisz, prof. Włodzimierz Suleja

Redakcja i tłumaczenie:
Grażyna Waluga

Projekt wystawy:
Krzysztof Drumiński, Jakub Walkowicz (2code.pl)

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

The reconstruction of the Polish State after 123 years of partitions was a historic breakthrough. Effort of many Poles, their commitment and sacrifice during the First World War, together with vigorous diplomatic actions resulted in the creation of the Second Republic of Poland. The whole process was led by the "Fathers of Independence".

We present the profiles of six important figures:

Józef Piłsudski, Roman Dmowski, Ignacy Jan Paderewski, Wincenty Witos, Wojciech Korfanty, and Ignacy Daszyński,

They represented different walks of life, such as artist, diplomats, soldiers, politicians, and social activists.

They held different political opinions, came from different social backgrounds, belonged to different religions, and were born in different partitions.

But they were able to unite in a common, imperative effort: INDEPENDENCE. It did not mean that they agreed on everything, were fully united and eagerly cooperated with each other.

They remained faithful to their own opinions, but – building on the existing momentum – they led Poland to FREEDOM.

Wojciech Kossak, *Zaślubiny Polski z morzem*, 1930, olej na płótnie / Muzeum Wojska Polskiego
Wojciech Kossak, *Zaślubiny Polski z morzem*, 1930, oil on canvas / Polish Army Museum in Warsaw

Odbudowa państwa polskiego po 123 latach niewoli była wydarzeniem przełomowym. Wysiłek wielu Polaków, trud i ofiara poniesiona na frontach I wojny światowej oraz aktywne działania dyplomatyczne doprowadziły do narodzenia się II Rzeczypospolitej. Liderami tego procesu byli tytułowi Ojcowie Niepodległości.

Prezentujemy następujące postaci:

Józef Piłsudski, Roman Dmowski, Ignacy Jan Paderewski, Wincenty Witos, Wojciech Korfanty i Ignacy Daszyński.

Jest wśród nich artysta, są dyplomaci, żołnierze i politycy, a także działacze społeczni.

Reprezentowali różne poglądy polityczne, różnili się przynależnością społeczną i religią, urodzili się pod różnymi zaborami.

Mimo to potrafili zjednoczyć się wokół jednego, nadrzędnego celu: NIEPODLEGŁOŚCI. Nie oznaczało to, że we wszystkim byli zgodni i we wszystkim wzorowo współdziałali.

Pozostali wierni własnym poglądom, ale wykorzystując sprzyjające warunki zewnętrzne, poprowadzili Polaków ku WOLNOŚCI.

Stanisław Bagieński, *Rozbrajanie Niemców przed Główną Komendą na placu Saskim w Warszawie, 1939*, olej na płótnie / Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie
Stanisław Bagieński, *The disarming of Germans in front of the Headquarters at Saski Square in Warsaw, 1939*, oil on canvas / Polish Army Museum in Warsaw

1908

Czerwiec / June

powstanie Związku Walki Czynnej
The Union of Active Struggle is established

Odnaka pamiątkowa ukończenia szkoły oficerskiej Związku Walki Czynnej i Związku Strzeleckich (tzw. Parasol) / Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie
Badge to commemorate the graduation of the military officers' school of the Union of Active Struggle and Rifleman's Association, the so-called 'Umbrella' / Polish Army Museum in Warsaw

1910

23 kwietnia / April

powstanie Związku Strzeleckiego
The Rifleman's Association is formed

Orzeł strzelecki - oznaka na czapkę maciejską dla członków Związku Strzeleckiego / Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie
Rifleman's eagle - a military cap badge for members of the Rifleman's Association / Polish Army Museum in Warsaw

Szkola oficerska Związku Strzeleckiego w czasie marszu ćwiczeniowego ze Stróż koło Limanowej do Zakopanego. Zdjęcie zrobiono w sierpniu 1913 r. w Zakopanem. Na czapce kolymaję ma Józef Pilsudski (z lewej) i Kazimierz Sosnkowski (z prawej). Za nimi Mieczysław Ryp-Trójnowski, a następnie Michał Tokarzewski-Koraszewicz. W pierwszej czwórce Michał Sokółkiński / NAC
Training march of military officers' school of the Rifleman's Association from Stróż near Limanowa to Zakopane. A photo was taken in August 1913 at Zakopane. The column is headed by Józef Piłsudski (on the left) and Kazimierz Sosnkowski (on the right); behind them are: Mieczysław Ryp-Trójnowski, then Michał Tokarzewski-Koraszewicz, and Michał Sokółkiński in the first four / NAC

1914

28 lipca / July

wybuch I wojny światowej
The Great War breaks out

sierpień / August

powstanie tajnej polskiej Organizacji Wojskowej (POW)
The underground Polish Military Organisation is created

Odnaka pamiątkowa Polskiej Organizacji Wojskowej / Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie
Commemorative badge of the Polish Military Organisation / Polish Army Museum in Warsaw

27 sierpnia / August

powstanie Legionów Polskich
The Polish Legions are formed

Walczy 1 Brygada Legionów Polskich pod dowództwem Józefa Piłsudskiego nad Nidą w 1915 r. / NAC
The 1st Brigade of the Polish Legions under command of Józef Piłsudski fighting near the river Nida, 1915. / NAC

listopad / November

powstanie Komitetu Narodowego Polskiego w Warszawie
The Polish National Committee in Warsaw is organised

1916

powstanie Naczelnej Rady Ludowej, polskiej organizacji politycznej zaboru pruskiego
The Supreme People's Council is formed, a Polish political organisation of the Prussian partition

Alba propagandowa Armii Polskiej we Francji autorstwa Władysława T. Bendy / NAC
W.F. Benda
Propaganda poster of the Polish Army in France / NAC

1917

4 czerwca / June

powstanie Armii Polskiej we Francji (tzw. Błękitnej Armii lub Armii Hallera)
The Polish Army in France is formed (also called The Blue Army or Haller's Army)

Odnaka pamiątkowa Ochotniczej Armii Józefa Hallera, 1921 r. - Orzeł Błękitnej Armii / B. Kaczmarek, W. J. Muzajski, *Generał Józef Haller 1873-1960*, IPN Warszawa, 2017, s. 45
Commemorative badge of the Polish Army in France, 1921 / Eagle of the Blue Army / B. Kaczmarek, W. J. Muzajski, *Generał Józef Haller 1873-1960*, IPN Warszawa, 2017, p. 45

9 i/and 11 lipca / July

„kryzys przysięgowy”
The “oath crisis” takes place

Żołnierze Legionów Polskich internowani w Szczegółowie po odmowie złożenia przysięgi na niemieckie cesarstwo Niemiec, 1917 r. / NAC
Soldiers of the Polish Legions interned at Szczegółowo after they refused to swear allegiance to the Emperor Wilhelm II of Germany, 1917 / NAC

Rada Regencyjna w Warszawie, 1917 r., od lewej: Józef Ostrowski, abp Aleksander Kakowski, książę Zbigniew Lubomirski / NAC
The Regency Council in Warsaw, 1917. From the left: Józef Ostrowski, Archbishop Aleksander Kakowski, Prince Zbigniew Lubomirski / NAC

15 sierpnia / August

powstanie Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu
The Polish National Committee in Paris is created

12 września / September

powstanie Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego w Warszawie
The Regency Council of the Kingdom of Poland is formed in Warsaw

1918

październik / October

powstanie Polskiej Komisji Likwidacyjnej Galicji i Śląska Cieszyńskiego w Krakowie
The Polish Liquidation Committee of Galicia and Teschen Silesia is established in Krakow

7 listopada / November

powstanie Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej w Lublinie
The Provisional People's Government of the Republic of Poland at Lublin is organised

10 listopada / November

przyjazd Józefa Piłsudskiego do Warszawy
Józef Piłsudski arrives in Warsaw

Fontaine, Józefa Piłsudskiego w Warszawie po przyjeździe z Krakowa, 12 XII 1918 r. / NAC
Józef Piłsudski's welcome in Warsaw after he came from Krakow, 12 December 1918 / NAC

11 listopada / November

przekazanie przez Radę Regencyjną dowództwa nad wojskiem Józefowi Piłsudskiemu – odzyskanie Niepodległości przez Polskę
The Regency Council appoints Józef Piłsudski as Commander-in-Chief of the Polish army – Poland regains independence

14 listopada / November

przekazanie przez Radę Regencyjną Józefowi Piłsudskiemu władzy politycznej
The Regency Council hands political power to Józef Piłsudski

16 listopada / November 16

wysłanie przez Józefa Piłsudskiego do światowych przywódców telegramu notyfikującego powstanie niepodległego państwa polskiego
Józef Piłsudski sends a telegram to world leaders notifying "the existence of the independent Polish State"

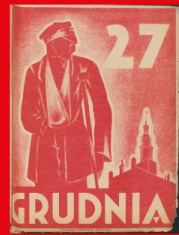
General Józef Dowbor-Maściński podczas przegładu 7. Pułku Strzelców Wielkopolskich w trakcie powstania wielkopolskiego, 1919 r. / NAC
Gen. Józef Dowbor-Maściński inspecting the 7th Regiment of Greater Poland Mounted Rifles during the Greater Poland Uprising / NAC

27 grudnia / December 27

wybuch powstania wielkopolskiego
The Greater Poland Uprising breaks out

Powstancy wielkopolskiej z dowódcą frontu północnego płk. Kazimierzem Grudzińskim przy zdobyczanym samochodzie pancernym / zbiór prywatny
Greater Poland insurgents, with Col. Kazimierz Grudziński, commander of the northern front, posing with a trophy armoured vehicle / private collection

After uprising on occasion rocznicy powstania wielkopolskiego / Archiwum Państwowe w Poznaniu
Poster issued on the first anniversary of the Greater Poland Uprising / State Archives in Poznań

1919

18 stycznia / January

początek konferencji pokojowej w Paryżu
The beginning of the Paris Peace Conference

Obroady konferencji pokojowej w Paryżu, 1919 r. / domena publiczna
The proceedings of the Paris Peace Conference, 1919 / public domain

14 lutego / February

wybuch wojny polsko-sowieckiej
The Polish-Soviet War breaks out

28 czerwca / June

podpisanie traktatu wersalskiego
The Versailles Peace Treaty is signed

Podpisanie traktatu wersalskiego kończącego konferencję pokojową w Paryżu, 28 VI 1919 r. / PAP
Signing of the Versailles Peace Treaty ending the Paris Peace Conference, 1919 / PAP

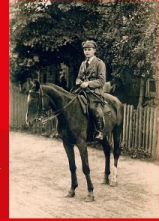
1919

16–24 sierpnia / August

I powstanie śląskie
The First Silesian Uprising

23–28 sierpnia / August

powstanie sejneńskie
The Sejny Uprising

Władysław „Róża” Zawadzki – uczestnik powstania sejneńskiego, sierpień 1919 r. / Spółdzielnia Towarzystwa Opieki nad Zabytkami
Władysław „Róża” Zawadzki – the Sejny Uprising, August 1919 / Sejny Society for the Protection of Monuments

1920

21 stycznia / January

zakończenie konferencji pokojowej w Paryżu
The end of the Paris Peace Conference

11 lipca / July

plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu
A plebiscite in Warmia, Masuria and Powiśle is held

Niemiecki plakat propagandowy z czasów plebiscytu. Napis: O to co czeka nas w Polsce! My, gospodarze, głosujemy za Niemcami! / domena publiczna
German propaganda poster printed during the plebiscite in Warmia and Masuria. It says: "This is what awaits us in Poland! We farmers vote for the Germans" / public domain

13–25 sierpnia / August

bitwa warszawska
The Battle of Warsaw

Wyprowadzenie polskich oddziałów przed bitwę warszawską 1920 r. / PAP
Polish troops leaving Warsaw before the Warsaw Battle, 1920 / PAP

Jerzy Kosak, *God nad Wiatł 15 sierpnia 1920 roku*, 1920, olej na płótnie / Muzeum Zamku Jerolimskiego w Warszawie
Jerzy Kosak, *Mimoce on the Viatla, 15 August 1920*, 1920, oil on canvas / The Royal Castle in Warsaw – Museum

19/20–25 sierpnia / August

II powstanie śląskie
The Second Silesian Uprising

IP, „Do broni ustejajecie do armii ochotniczej”, plakat werbiliterny z okresu wojny polsko-sowieckiej, 1920 r. / Muzeum Wojska Polskiego
IP, "To arms, join the voluntary army", 1920, an enlistment poster from the time of the Polish-Soviet War / Polish Army Museum in Warsaw

18 października / October

zawieszenie broni w wojnie polsko-sowieckiej
a truce in the Polish-Soviet War

Polskie plakaty propagandowe z okresu plebiscytu na Górnym Śląsku, autor nieznan / domena publiczna
Vote for Poland! You'll be free. Mother, remember me. Vote for Poland!
Polish propaganda posters printed during the plebiscite in Upper Silesia, unknown author / public domain

1921

18 marca / March

podpisanie traktatu ryskiego, kończącego wojnę polsko-sowiecką
The signing of the Riga Treaty ending the Polish-Soviet War

20 marca / March 20

plebiscyt na Górnym Śląsku
A plebiscite in Upper Silesia is organised

III powstanie śląskie – powstańcy ciężki karabin maszynowy Maxim uz. 1908 na podstanie samokowcu na alei nad Odrę / NAC
Third Silesian Uprising – insurgents with the Maxim heavy machine gun of WZ 1908 type on a sledge mount in action on the Oder / NAC

2/3 maja / May – 5 lipca / July

III powstanie śląskie
The Third Silesian Uprising

1923

15 marca / March

uznanie wschodniej granicy II RP przez Radę Ambasadorów
The Council of Ambassadors recognises the Eastern frontier of the Polish Republic

#MOJANIEPODLEGŁA
to ogólnopolska akcja
społeczno-informacyjna
przygotowana przez Oddział
Instytut Pamięci Narodowej
w Szczecinie z okazji
zbliżającej się 100 rocznicy
odzyskania przez Polskę
niepodległości.

Jej celem jest zachęcenie Polaków, do wyrażenia, za pomocą mediów społecznościowych, współczesnego rozumienia i postrzegania pojęcia #MojaNiepodległa”.

Dla jednych to #TRADYCJA i #WOLNOŚĆ, dla drugich #RODZINA, #ZDROWIE, #NAUKA czy #PRACA albo...

**Pokażcie czym dla Was jest
#MOJANIEPODLEGŁA**

Jak można przyłączyć się do akcji?
Wystarczy zrobić wpis lub zdjęcie przedstawiające Waszą definicję i wrzucić je na Twitter, Facebook, Instagram czy Snapchat z hasztagiem #MOJANIEPODLEGŁA.

Więcej informacji: www.mojaniepodlegla.pl

#MOJANIEPODLEGŁA
is an all-Polish social
information campaign
launched by the Institute
of National Remembrance
Branch in Szczecin on the
occasion of forthcoming
hundredth anniversary
of regaining independence
by Poland.

Its purpose is to encourage Polish people to express – via social media networks – their opinions about how the notion of 'My Independent' – #MojaNiepodległa – is understood and perceived in contemporary Poland.

For some it is #TRADITION and #FREEDOM, for others #FAMILY, #HEALTH, #EDUCATION, and #WORK, or...

**Show us what 'my independent' –
#MOJANIEPODLEGŁA – means
for you**

What to do to join the campaign? It is as simple as contributing your voice in the form of an entry or photo expressing your definition of the Independent on Twitter, Facebook, Instagram, or Snapchat, using the hashtag #MOJANIEPODLEGŁA.

More on: www.mojaniepodlegla.pl

@mojaniepodlegla i/and @IPN.Szczecin

@mojaniepodlegla i/and @IPN_Szczecin

@mojaniepodlegla100

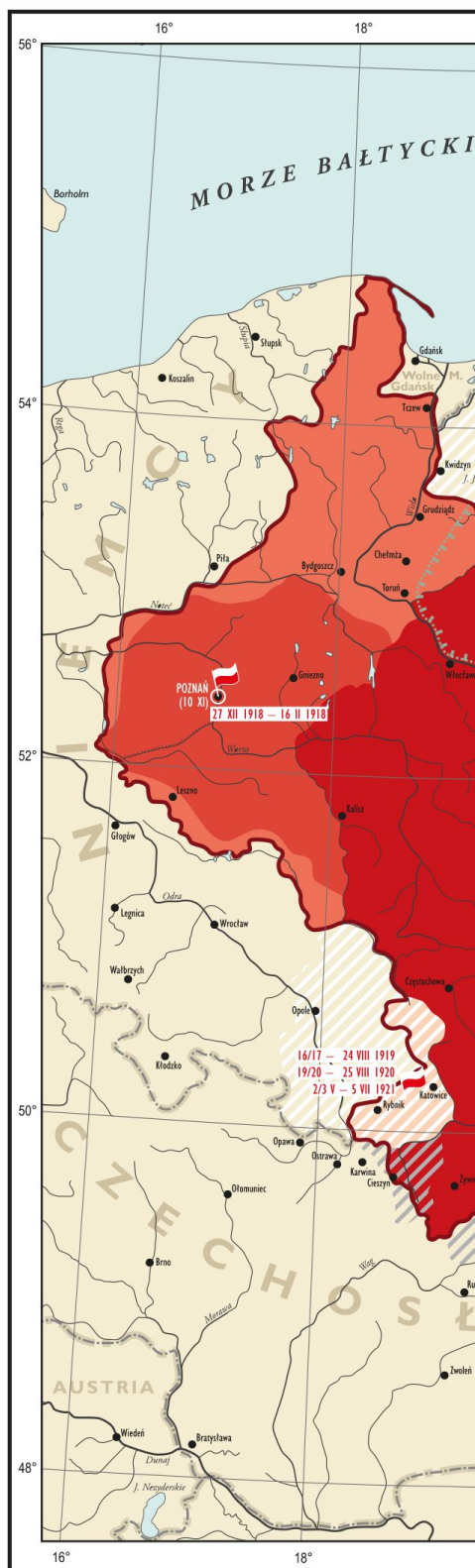
#Moja

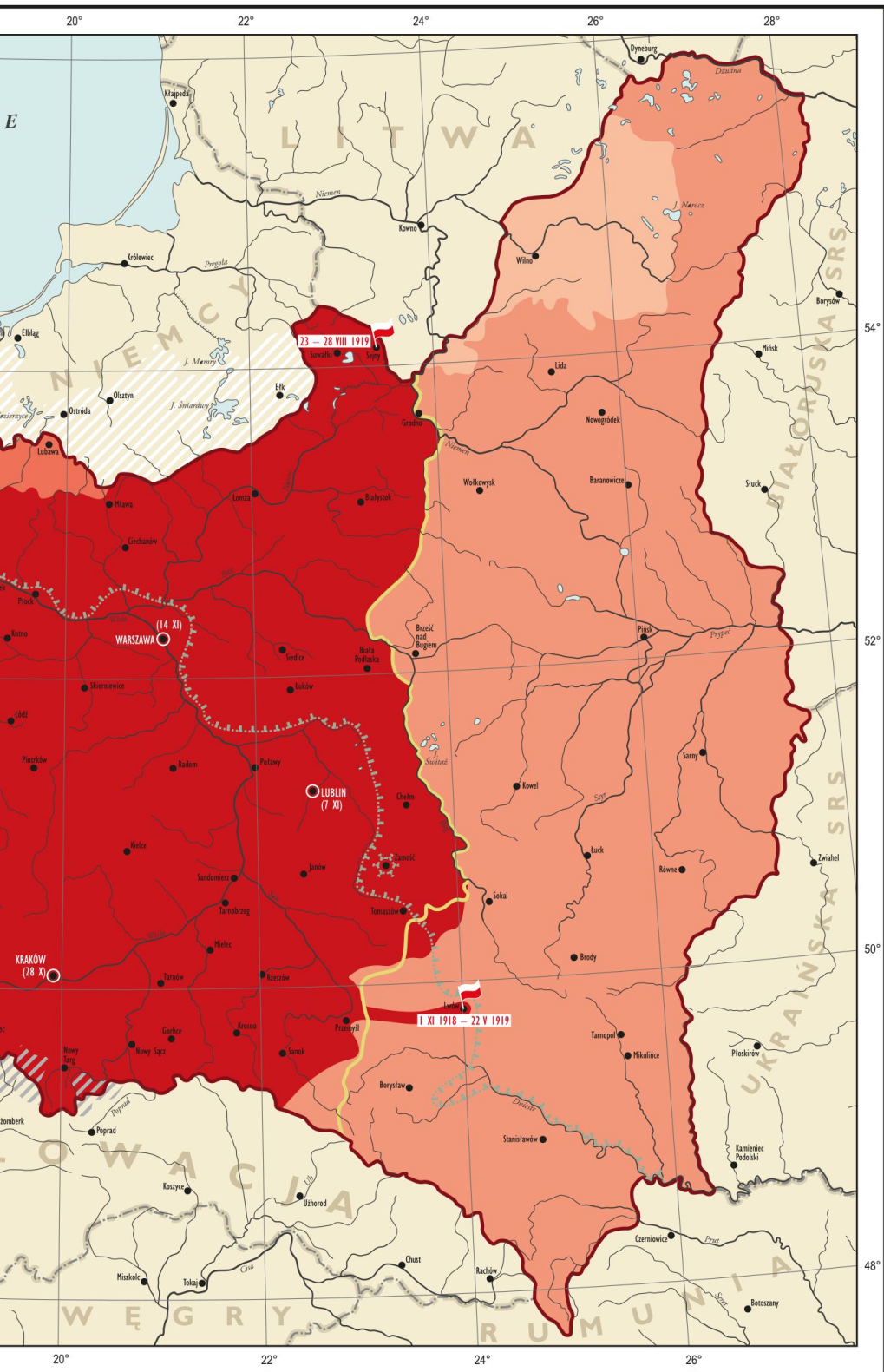
NIEPODLEGŁA.

KSZTAŁTOWANIE GRANIC POLSKI W LATACH 1918–1923 THE SHAPING OF POLAND'S BORDERS IN 1918–1923

- tereny wyzwolone spod zaborów od 31 X do 22 XI 1918 r.
territories liberated from the partitions between
31 October to 22 November 1918
- część Wielkopolski wyzwolona do 16 II 1919 r.
w wyniku powstania wielkopolskiego
part of Greater Poland liberated to 16 February 1919
as a result of the Greater Poland Uprising
- część Pomorza i Wielkopolski przyznane Polsce traktatem
wersalskim (28 VI 1919 r.)
part of Pomerania and Greater Poland granted to Poland
by the Treaty of Versailles
- ziemie wschodnie przyznane Polsce traktatem ryskim
(18 III 1921 r.) po wojnie polsko-sowieckiej 1919–1921
eastern lands granted to Poland by the Treaty of Riga
after the Polish-Soviet War 1919–1921
- terytorium tzw. Litwy Środkowej inkorporowanej 18 IV 1922 r.
territory of the so-called Central Lithuania incorporated
to Poland on 18 April 1922
- część Górnego Śląska przyznana Polsce w wyniku
III powstania śląskiego
part of Upper Silesia granted to Poland as a result
of the Third Silesian Uprising
- obszary, na których odbyły się plebiscyty
areas where the plebiscites took place
- obszary, na których postanowione plebiscyty nie odbyły się
areas where ordered plebiscites were not held
- ostateczne granice Polski w 1923 r.
final borders of Poland in 1923
- ośrodki władzy polskiej w 1918 r. i daty dniem ich powstania
centres of Polish power in 1918 and dates of their establishment
- ogniska powstań oraz walk o niepodległość
outbreaks of uprisings and struggles for independence
- linia Curzona wg jego noty z 11 VII 1920 r.
Curzon's line as in his note of 11 July 1920
- zachodni zasięg wojsk sowieckich latem 1920 r.
western reach of the Soviet troops in the summer of 1920

Autor mapy Map's author:
Kamila Łuczjan

PRENUMERATA:
Z odnośnikiem do domu
lub przesyłką pocztą:
rocznie 24 mk., półrocz-
nie 12 mk., kwartalnie
6 mk., miesięcznie 2 mk.

Numer pojedynczy
20 fenigów.

MONITOR POLSKI

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

Redakcja i Administracja Pl. Malachowskiego Nr. 4.

Redakcja otwarta od 9—1 i 5—6 p. p.

Redaktor przyjmuje od 11—12 w południe.

OGŁOSZENIA.
„Monitor Polski” przyj-
muje ogłoszenia rzado-
we, instytucji społecz-
nych, użyteczności pu-
blicznej, zaś od osób
prywatnych, tylko takie,
które wynikają ze sto-
sunku do władz rzado-
wych i powyższych in-
stytucyj.
Cena za wiersz drobno-
głosem (zgodnie z tekście
i M.).

DZIAŁ URZĘDOWY.

Rada Regencyjna wysłała wzorują następu-
jące depesze:

Przewidyj komisji likwidacyjnej.
Kraków.

Okupacja niemiecka przestaje istnieć. Kom-
endant Pilsudski przyjechał do Warszawy. Wy-
zywamy wszystkich zebranych przedstawicieli
stronnictw do Warszawy, dla utworzenia
Rządu Narodowego. Równobramny telegram
wyślamy do Poznania do kół polskich poses-
kich.

Rada Regencyjna.

Koło Polskie.—Bazar, Poznań.

Okupacja niemiecka przestaje istnieć. Kom-
endant Pilsudski przyjechał do Warszawy. Wy-
zywamy wszystkich zebranych przedstawicieli
stronnictw do Warszawy dla utworzenia Rządu
Narodowego. Równobramny telegram wy-
ślamy do Krakowa, do kół polskich poses-
kich.

Rada Regencyjna.

*

NAJDOSTOJNIEJSZA RADA REGENCYJ-
NA postanowieniem z dn. 9/XI 1918 r. miano-
wała p. Dr. Stefana Jaskowskiego — Szefem
Sekcji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

DZIAŁ NIURZĘDOWY.

ODEZWA.

Z dniem dzisiejszym z rozporządzenia Sze-
fa Sztabu Wojsk Polskich objąłem wojskowe
dowództwo na Warszawę i okolice.

Przyrzekam czuwać nad spokojem i mien-
niem mieszkańców i nie dopuszczę do żadnych
gwaltów i rabunku, przeciw którym zdecydo-
wany jestem natychmiast zbrojnie wystąpić.

Własność wojskowa niemiecka jest z dniem
dzisiejszym przejmowana przez polskie władze
wojskowe. Wobec tego zabraniam samowolne-
go rozbrajania żołnierzy niemieckich i rozgra-
biania wojskowych magazynów i składów, gdyż
w ten sposób przepadła dla wojska i państwa
polskiego znaczna ilość dobytku wojskowego,
który z łatwością dostać się może w ręce
zbrodniarzy.

Proszę ludność, by spokojnie oddała się od-
diennej pracy i o ile możności unikała sgro-
madzania się tłumnego na placach i ulicach,
by nie dawać zbrodniarzom elementu okazji
do prowokacji i szerzenia zamętu.

Wzywam wszystkich obywateli mieszkańców
stolicy, by spokojem i posłuchem dla moich
zarządzeń ułatwili mi zadanie ocalenia stołecz-
nego miasta od rozbojów i przelewów krwi.

Warszawa, d. 10 listopada 1918.

Minkiewicz,
pułkownik.

Z Gabinetu Cywilnego.

NAJDOSTOJNIEJSZA RADA REGENCYJNA
KRÓLESTWA POLSKIEGO
w Warszawie.

Polska ludność m. Białegostoku, przejęta do
głębi serca manifestem, ogłaszającym niepod-
ległość i sjednoczenie Polski, czuje w tem
i swoje połączenie w jedną całość państwową
polską, dotychczas sztucznie rozdzieloną, —
składa NAJDOSTOJNIEJSZEJ RADZIE RE-
GENCYJNEJ swój hołd i wdzięczność za rok-
smiały i stanowczy, życzący, by Bóg łaskawy
zesłał naszym narodom do przyszłego Sojuszu
mężów mądrych i roztropnych, mających na
sercu przedewszystkiem tylko dobro ukocha-
nej Ojczyzny.

M. Białystok, dn. 15 października 1918 r.

(Następują podpisy).

Do

Rządu Królestwa Polskiego
w Warszawie.

Tymczasowa Rada Miejska Król. wolnego
miasta Przemysła, zebrana na uroczystym po-
siedzeniu w dniu 10 października 1918 r., z
powodu ogłoszenia przez Regencję w War-
szawie Niepodległego Państwa, obejmującego
wszystkie ziemie polskie z dostępem do morza
z polityczną i gospodarczą niezawisłością, wy-
raża swoją największą radość, składa hołd Ra-
dzie Regencyjnej, a życząc powodzenia w bu-
dowie własnej państwowości, wola: Niech żyje
Niepodległa, Zjednoczona Polska!

Przemysł, dnia 10 października 1918 r.

Kierownik

Zarządu Miasta Dr. Włodzimierz Błażowski.

Z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Rząd Sowiecki w Rosji zwrócił się do Rza-
du Polskiego z prośbą o dopuszczenia dypl-
matycznego Przedstawiciela rosyjskiego w Po-
lsce w osobie dr. Marchlewskiego. Przed udzie-
leniem odpowiedzi należy sprawę zawiesić z
punktu widzenia obrony interesów polskich w
Rosji oraz z punktu widzenia politycznej sytu-
acji międzynarodowej. Wszystkie pogłoski
o rzekomo zapadłej decyzji, jak i o rzekomem
stanowisku w tej sprawie przedstawiciela Pol-
skiego Aleksandra Lednickiego w Rosji nie od-
powiadają rzeczywistości.

*

Wobec ogłoszenia w pismach warszawskich
przedrukowanych z „Dziennika Poznańskiego”
2 rzekomych not hr. Ronkiera i Sekretarza
Stanu, dr. Soffa, stwierdza się, że podobne no-
ty wysłane względnie otrzymane nie zostały.
Rzeczony dokumenty są wyjęciem i to nieści-
słym w ważnych szczegółach ze sprawozdania
hr. Ronkiera do Departamentu Stanu z jego
ustnej rozmowy z niemieckim Sekretarzem
Stanu.

Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

W ostatnich czasach zdarza się, że partie
uchodźcze, powracających do kraju, są satrzy-
nywane na drodze w obozach kwarantanna-
nych na czas dłuższy. Wywołuje to częste
skargi ze strony uchodźców. Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że ten niepo-
żądany stan rzeczy, według informacji władz

okupacyjnych, które, jak wiadomo, mają dotąd
w swych rękach drogi żelazne, jest następstwem
dostawki braku wagonów. Ministerstwo czyni
stale starania o dostarczenie potrzebnej ilo-
ści wagonów przez władze niemieckie, które
przyrzekły wznowić normalny ruch reemigra-
cyjny, skoro tylko okaże się to możliwem. Nad-
mienić należy, że od pewnego czasu przera-
wany jest ruch kolejowy na granicy okupacji
niemieckiej i Wielkopolski.

Z Ministerstwa Spraw Wojskowych.

1) W celu jaknajszerszego wyszkolenia wojs-
kowego zgłaszającej się młodzieży inteligent-
nej z kwalifikacjami naukowymi jednorocznymi
ochotników przystępuje się do utworzenia „Leg-
ji akademickich” przy pułkach okręgowych
warszawskim, łódzkim i piotrkowskim.

2) Dla przyjęcia do Legji kandydatów winni
składać: a) metrykę urodzenia i b) świadectwo
szkolne o ukończeniu przynajmniej sześciu klas
uczelnii średniej.

Zapisy uregulują dowódcy pułków okręgo-
wych, przytem mieszczący okręgów: warszaw-
skiego, łódzkiego, siedleckiego i łabulskiego
winni zgłaszać się do warszawskiego pułku
okręgowego, okręgów wiedeńskiego, kaliskie-
go, łowickiego i łódzkiego do łódzkiego, pozosta-
łych zaś okręgów do piotrkowskiego pułku
okręgowego.

3) W miarę napływu przyjętych kandyda-
tów należy formować z nich kompanie według
stanów piechoty.

Kadry oficerów i podoficerów w miarę po-
trzeb i możliwości wydzielni dowództwo I-tej
brigady, względnie wydział personalny.

4) Pomieszczenie, strawa, służba i wyszko-
lenie żołnierskie. W miarę jednak możliwości
służbowej i odpowiedniego umotywowania ze-
zwalane być może mieszkanie poszczególnych
ochotników poza służbą w mieszkaniach prywat-
nych.

5) Legje akademickie podlegają bezpośrednio
dowódcy pułku okręgowego danego okręgu
wojskowego, który winien mieć bacznie nad pra-
widłowym i intensywnym tokiem zajęć Legji.

Za szefa sztabu

(podp.) Zagórski, podpułkownik.

KRONIKA POLITYCZNO-SPOŁECZNA.

Do ludności wojnej, niepodległej Polski, w Kra-
kowie pojawiła się odezwa następująca:
Polska komisja likwidacyjna, sprawująca prowiz-
oryjne rządy w Galicji aż do powstania jednolitego
Rządu polskiego sjednoczonych, wolnych wszystkich
działalni Polski, wzywa całą ludność do współpracy,
beznej pracy nad budową Ojczyzny.

Podstawą pracy jest spokój, bezparteiizacja pu-
liczna, a więc przedewszystkiem podstęp życia spo-
łecznego, i wiarę przedewszystkiem ludzi, chociażby
przewodzącej władzy.

Polska komisja likwidacyjna zamianowała dla każ-
dego powiatu komisarza P. K. L., poczyniła przytem
konkretnie zmiany, powodując na to stanowczo nie-
wielko wytrawnych urzędników, ale także obywateli
ze wszystkich warstw społeczeństwa, posiadających
zaufanie ludności i dających rozumieć, że w imię
zgody, słuszności i prawa dla dobra ogólnego pracu-
wać będą.

Niechaj więc wszyscy staną teraz do szeregu, do
pracy w zgodzie i łagodności.

Famielujemy, że przetrwać nam trzeba może cięż-
kie jeszcze chwile, że musimy zabezpieczyć rozbity
nasz kraj przed klęską głodową, zorganizować się musi-
my, jak przystało na społeczeństwo dojrzałe, do ob-
rony naszych ziem w zarząd własny.

Niesgodna, właśnie, zaburzenia spokoju i łacn by-
łyby w tej chwili zbrodnią ciężką wobec społeczeń-
stwa i Ojczyzny!

PRENUMERATA:
Z odnośnikiem do domu
lub przesyłką pocztą:
rocznie 24 mk., półrocz-
nie 12 mk., kwartalnie
6 mk., miesięcznie 2 mk.
Numer pojedynczy
20 tenigów.

MONITOR POLSKI

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.
„Monitor Polski” przy-
jmuje ogłoszenia rzado-
we, instytucji społecz-
nych i użyteczności pu-
blicznej, zaś od osób
prywatnych tylko takie,
które wynikają ze sto-
sunku do władz rządo-
wych i powyższych in-
stytucji.
Cena za wiersz drukowa-
ny (pusty) po tłoście
1 MK.

Redakcja i Administracja Pl. Malachowskiego Nr. 4.

Redakcja otwarta od 9—1 i 5—6 p.

Redaktor przyjmuje od 11—12 w południe.

DZIAŁ URZĘDOWY.

RADA REGENCYJNA DO NARODU POLSKIEGO.

Wobec grożącego niebezpieczeństwa ze-
wnętrznego i wewnętrznego, dla ujednolajnie-
nia wszelkich zarządzeń wojskowych i utrzy-
mania porządku w kraju Rada Regencyjna
przekazuje władzę wojskową i naczelne do-
wództwo wojsk polskich jej podległym Bry-
gadzielowi Józefowi Piłsudskiemu.

Po utworzeniu Rządu Narodowego, w któ-
rego ręce Rada Regencyjna zgodnie ze swymi
poprzednimi oświadczeniami zwierza władzę
państwową złoży, Brygadzie Józef Piłsud-
ski władzę wojskową, będącą częścią zwierz-
chniej władzy państwowej, temuz Rządowi Na-
rodowemu zobowiązuje się złożyć, co stwierdza
podpisaniem tej odczyty.

Dan w Warszawie, d. 11 listopada 1918 r.

† Aleksander Kakowski
L. S. Józef Ostrowski
Zdzisław Lubomirski.

Józef Piłsudski.

*

OBYWATELE I OBYWATELKI!

Od dziś obejmując naczelną komendę nad
siłą zbrojną Polski.

Wielki przewrót w Niemczech postawił na
straty interesów narodu niemieckiego rząd
ludowo-socjalistyczny.

Okupacja w Polsce przestaje istnieć.

Żołnierze niemieccy opuszczają naszą ojczyznę.

Rozumieniem i pełni rozgoryczenia, jakie we
wszystkich kołach społeczeństwa obudziły rządy
okupantów.

Pragnę jednak, abyśmy nie dali się porwać
uczuciom gniewu i zemsty.

Wyjazd władz i wojsk niemieckich musi od-
być się w najzupełniejszym porządku.

Nikt niepowołany nie ma prawa występować
z jakimikolwiek zarządzeniami w stosunku do
uchodzących żołnierzy.

Radzie żołnierskiej, utworzonej przez gar-
nizon niemiecki w Warszawie, wskazałem, by
w okresie niezbędnym dla ukończenia odjazdu
rozkazała wszystkim załogom i placówkom za-
chowywać się tak, jak tego wymaga nowy stan
rzeczy, zarówno w Polsce, jak w Niemczech.

Obywatele! Wzywam Was wszystkich do
zachowania zimnej krwi, do równowagi i spo-
koju, jaki powinien panować w narodzie, pew-
nym swej wielkiej i świetnej przyszłości.

Warszawa, dnia 12 listopada 1918 r.

Józef Piłsudski.

*

Rada Regencyjna zwróciła się w dniu 11 li-
stopada 1918 r. do mnie z prośbą o podjęcie
się utworzenia Rządu Narodowego, w którego
ręce gotowa jest złożyć swą władzę.

Porozumieliem się również z Tymczasowym
Rządem Ludowym Republiki Polskiej w Lubli-
nie i postanowiłem wezwać przedstawicieli
stronnictw celem poznania ich zapatywań na
tę sprawę.

Warszawa, dnia 12 listopada 1918 r.

Józef Piłsudski.

*

Na mocy art. 18 dekretu o tymczasowej
organizacji władz naczelnych w Państwie Pol-
skim (dz. pr. № 1) Rada Kierowników Mini-
sterstw w dniu 11 listopada 1918 r. uchwaliła
co następuje:

1) Tworzy się Tymczasowy Urząd dla spraw
powrotu przez Polskę do Rosji jeńców rosyj-
skich. Zadaniem Urzędu jest zorganizowanie
przeprowadzenia jeńców rosyjskich do wesochni-
ch granic Polski, z zachowaniem porządku i
bezpieczeństwa w kraju.

2) Na czele Urzędu stać będzie Komisarz
Rządu, na którego wkłada się obowiązek wy-
konania niniejszej uchwały. Komisarz Rządu
znosi się bezpośrednio z Ministrami i przed-
kłada swe wnioski Radzie Ministrów.

3) Zastępuje się rozciągnięcie funkcji Urzę-
du na sprawy przeprowadzenia powrotu jeń-
ców i robotników polskich.

*

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa z dniem
dzisiejszym o godz. 1-ej po poł. przeszła w rę-
ce polskie.

Zarząd tworzą: p. Stanisław Karpiński, jako
przewodniczący Zarządu, p. Zygmunt Chama-
cio, jako zastępca przewodniczącego.

Wszystkie walory posiadają w skarbu.
Skarbiec znajduje się pod ochroną wojska pol-
skiego.

Kasa jest nadal czynna, jak dotąd, od godz.
9—3 po poł.

Marka polska pozostaje nadal monetą obli-
gową, zgodnie z obowiązującym prawem o wa-
luacie.

Warszawa, dn. 11 Listopada 1918.

Polski Komisarz Rządowy

Józef English.

*

NAJDOSTOJNIEJSZA RADA REGENCYJNA
postanowieniem z dn. 9 XI b. r. miano-
wała p. Zygmunta Rymowicza — Sędzią Sądu
Najwyższego w Warszawie,

p. Lejana Boehwicę — Sędzią Sądu Apela-
cyjnego w Warszawie;

p. Władysława Szyzkowskiego — Sędzią Sądu
Apelacyjnego w Warszawie;

p. Władysława Żywickiego — Sędzią Sądu
Apelacyjnego w Warszawie;

p. Edwarda Rolę — Sędzią Sądu Apelacyjne-
go w Warszawie;

p. Włodzimierza Kańskiego — Sędzią Okrę-
gowym w Piotrkowie;

p. Józefa Kuczyńskiego Prokuratorem Sądu
Okręgowego w Radomiu.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Naczelne Dowództwo Wojsk Polskich.

ROZKAZ DZIENNY L. 1.

Warszawa, dnia 12 listopada 1918 r.

ŻOŁNIERZE!

Obejmując nad Wami komendę w chwili, gdy
sroce w każdym Polaku bije silniej i żywiej,

gdy daleci Naszej Ziemi ujrzały słońce swobo-
dy w całym jej blasku. Z Wami razem prze-
żywam wzruszenie tej godziny dziejowej, z Wa-
mi razem ślubuję życie i krew swoją poświę-
cić na rzecz dobra Ojczyzny i szczęścia jej
obywateli.

Żołnierze! W ciągu wojny światowej, w ró-
żnych miejscach i warunkach tworzyli się pró-
by formacji wojskowych polskich. Przy ka-
lectwie — zdawało się — nielicznemu naszemu
Narodowi próby nawet, gdy były szczepne i bo-
haterkie, były z konieczności karle i jedno-
stronne. Pozostałością tych stonków jest nie-
jednolitość szkodliwa wojsku. Liczę na to, że
każdy z Was potrafił sobie przyczynić i zo-
będzie się na wynik dla usunięcia różnic
i tarć, kilk i sąsianków w wojsku, dla szyb-
kiego wytworzenia poczyna koleżeństwa i ut-
wienienia pracy.

Żołnierze! Cały Nasz Naród staje teraz przed
zagadnieniami, które rozwiązać będzie mógł
tylko przy nadzwyczajnym wysiłku i napręż-
niu swej siły i woli. W swoim zakresie za-
gadnienia te stają przed nami. Rozwiązanie je
będzie nam tem trudniej, że twarzą naszą
służba nakłada nieraz ciężaru więcej na uczo-
nia i serce żołnierza. Zarówno w najdro-
ższej jak najcięższej chwili żołnierze
musi być opanowanym i zrównoważonym, zdol-
nym do wykonania swego zadania w porządku
i dokładnie. Wykroczenia pod tym względem
są tem łatwiejsze, gdy wszystko dokoła w tej
podniecającej chwili nie ma tych dodatkowych
ciężarów, jakie zawsze na sobie niesie żoł-
nierz.

Chciałymi, abym pod tym względem nie
potrzebował robić Wam wyrzutów i abym
mógł, zdając sprawę ze swych czynności
przed narodem, powiedzieć samemu o sobie
i o Was, że byliśmy nietylko pierwszymi ale
i dobrymi żołnierzami zmartwychwstałej
Polski.

Rozkaz ten przeczytać przed frontem pod-
władnych mi oddziałów.

Józef Piłsudski.

Za zgodność:
T. Rozwadowski,
generał dywizji.

Z Przyjściem Rady Ministrów.

Rada Kierowników Ministerstw przyszła do
przekonania, że przetransportowanie jeńców
rosyjskich przez Polskę z powrotem do Rosji
dla się najlepiej uskuteczyć przy najwydat-
niejszym wyzyskaniu pomocy Rady Głównej
Opiekunskiej i sieci jej organizacji w kraju.
Przesłano R. G. O., księdzu Eustachemu Sa-
pięcie, powierzone też kierownictwo utworzo-
nego dla tej sprawy Tymczasowego Urzędu pa-
ństwowego.

Z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Posel i minister pełnomocny Austro-Wę-
gier, p. Ugron, nadesłał do ministerstwa spraw
zagranicznych oświadczenie następujące.

Niezależnie od zmian, jakie zaszły w ostat-
nich czasach w wewnętrznym układzie poli-
tycznym monarchii Austro-Węgierskiej, ta
ostatnia nie przestaje aż do nowego oświad-
czenia istnieć z punktu widzenia międzynaro-
dowego jako państwo samostanne. Wobec te-
go legacja Austriacko - Węgierska, rezydująca
w Warszawie, winna być uważana jako misja
dyplomatyczna akredytowana przy Rządzie Pol-
skim, przypada jej też według instrukcji tak
dziś, jak i w przeszłości, przedstawicielstwo

Citizens of Poland!

Today, I assume supreme command over the military force of Poland.

A great coup d'état in Germany has formed a people's democratic government to protect interests of the German nation.

The occupation in Poland ceases to exist.

German soldiers are leaving our country.

I fully understand bitter feelings brought about by the rule of the occupants.

Nevertheless, I want us not to be carried away by hatred and revenge.

German political authorities and military forces have to leave in full order.

No unauthorised person shall be allowed to impose any regulations on the withdrawing troops.

I have indicated to the Soldiers' Council established in Warsaw by the German garrison that for the time necessary to complete their withdrawal an order should be issued to all garrisons and posts to act and operate adequately to the new state of affairs, both in Poland, and in Germany. Citizens! I therefore call upon all of you to keep your composure and stay calm and quiet as befits the nation sure of its great and glorious history.

Józef Piłsudski,
Warsaw, 12 November 1918

Obywatele i Obywatelki!

Od dziś obejmuję naczelną komendę nad siłą zbrojną Polski.

Wielki przewrót w Niemczech postawił na straż interesów narodu niemieckiego rząd ludowo-socjalistyczny.

Okupacja w Polsce przestaje istnieć.

Żołnierze niemieccy opuszczają naszą ojczyznę.

Rozumiem w pełni rozgoryczenie, jakie we wszystkich kołach społeczeństwa obudziły rządy okupantów.

Pragnę jednak, abyśmy nie dali się porwać uczuciom gniewu i zemsty.

Wyjazd władz i wojsk niemieckich musi odbyć się w najzupełniejszym porządku.

Nikt niepowołany nie ma prawa występować z jakimikolwiek zarządzeniami w stosunku do uchodzących żołnierzy.

Radzie żołnierskiej, utworzonej przez garnizon niemiecki w Warszawie, wskazałem, by w okresie, niezbędnym dla ukończenia odjazdu rozkazała wszystkim załogom i placówkom zachowywać się tak, jak tego wymaga nowy stan rzeczy, zarówno w Polsce, jak w Niemczech.

Obywatele! Wzywam Was wszystkich do zachowania zimnej krwi, do równowagi i spokoju, jaki powinien panować w narodzie, pewnym swej wielkiej i świetnej przyszłości.

Józef Piłsudski

Warszawa 12 listopada 1918 r.

Józef Piłsudski (1867–1935), przywódca ruchu niepodle- głościowego, marszałek Polski.

Był przywódcą Organizacji Bojowej Polskiej Partii Socjalistycznej (PPS) oraz inicjatorem powstania tajnego Związku Walki Czynnej i Związku Strzeleckiego; obie organizacje stały się podstawą dla utworzonych w 1914 r. brygad Legionów Polskich.

Równoległe do nich Piłsudski powołał konspiracyjną Polską Organizację Wojskową (POW). W 1917 r. wraz z legionistami odmówił złożenia przysięgi na „wierne braterstwo broni z wojskami Niemiec i Austro-Węgier”, co było powodem aresztowania go przez Niemców i osadzenia w twierdzy magdeburgskiej.

10 listopada 1918 r. wrócił do Warszawy, a w kolejnych dniach (11–14 listopada) objął wojskową i polityczną władzę zwierzchnią w kraju. 16 listopada wysłał do światowych przywódców telegram notyfikujący powstanie państwa polskiego.

20 lutego 1919 r. objął urząd Naczelnika Państwa, który miał sprawować do wyborów. Dowodził polskimi siłami zbrojnymi w walkach o Małopolskę Wschodnią z Ukraińcami i wojnie polsko-sowieckiej 1919–1920 r. W tym czasie stał na czele Rady Obrony Państwa.

Był jednym z głównych autorów zwycięstwa w bitwie warszawskiej i bitwie niemeńskiej.

*Półtora wieku walk, krwawych nieraz
i ofiarnych, znalazło swój triumf w dniu
dzisiejszym. Dzisiaj mamy wielkie święto
narodu, święto radości po długiej, ciężkiej nocy
cierpień [...].*

Orędzie ogłoszone podczas otwarcia Sejmu Ustawodawczego, 10 II 1919 r.

Józef Piłsudski (1867–1935), leader of the independent movement, marshal of Poland.

He was the commander of the Combat Organisation of the Polish Socialist Party (PPS) and initiator of the establishment of the underground Union of Active Struggle and Riflemen's Association, which later became the basis for the formation in 1914 of the Polish Legions.

At the same time he created the underground Polish Military Organisation (POW). In 1917 he refused to swear "fidelity in arms with the German and Austrian forces," which resulted in his arrest by the Germans in July 1917 and imprisonment in Magdeburg.

On 10 November 1918 returned to Warsaw, where during the following days (11–14 November) he was accepted as head of state and commander in chief of the Polish army. On 16 November he sent a telegram to the leaders of the Entente states notifying "the existence of the independent Polish State".

On 20 February 1919 he was appointed Chief of State until future elections. He commanded the Polish armed forces in fights for eastern parts of Little Poland against the Ukrainians, and in the Polish-Soviet War of 1919–1920. At this time he presided over the Council for Defence of the Nation.

He was one of the principal contributors to the victory in the Battles of Warsaw and of the Niemen River.

*On this day, a century and a half of fights,
often bloody and murderous, found their
triumph. Today we celebrate a great national
feast, the feast of joy after a long, and terrible
night of suffering (...).*

The address delivered during the opening ceremony of the Legislative Sejm, 10 February 1919.

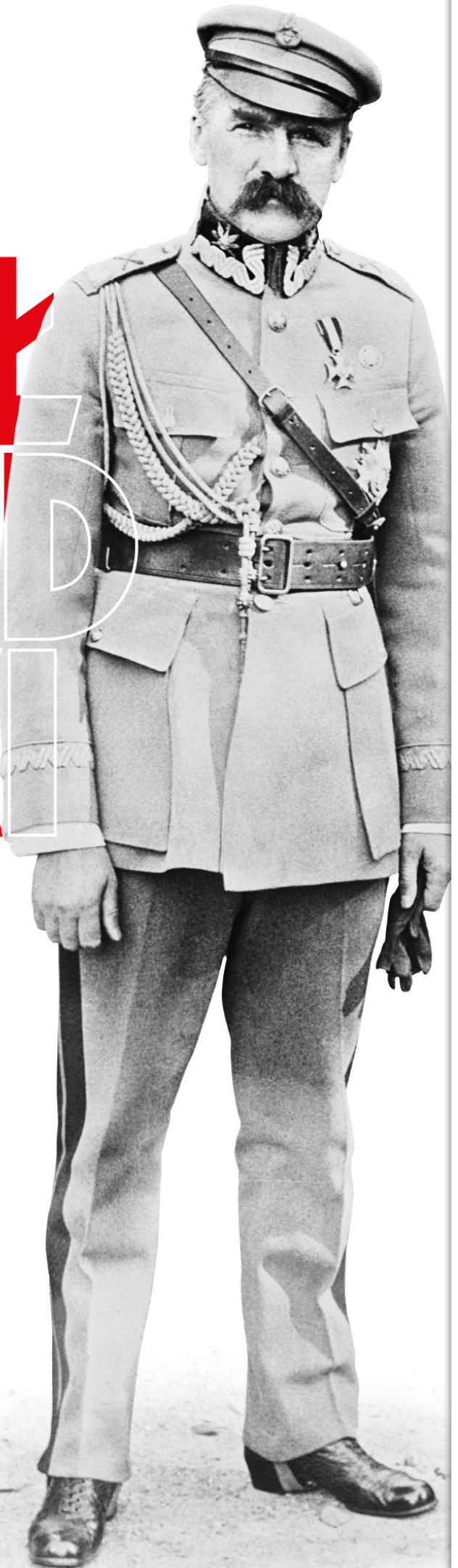
JÓZEF PIŁSUDSKI

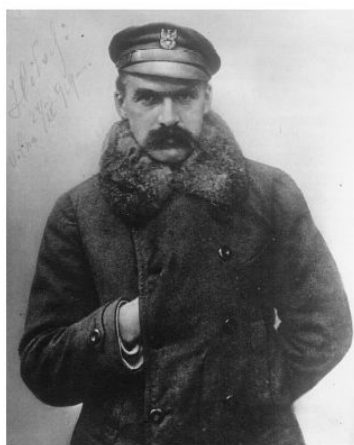
JÓZEF

PIK

SU

SK

Uroczystości imieninowe Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, 19 III 1925 r. Marszałek w towarzystwie generałów Wojska Polskiego / NAC
Józef Piłsudski, 1926 r. / Biblioteka Narodowa Francji

Józef Piłsudski, 1926 r. / Biblioteka Narodowa Francji

Zobowiązanie Pierwszej Kompanii Kadrowej w samochodzie Panhard-Levassor w Kielcach, w sierpniu 1914 r. Widoczni od lewej: Michał Sokolnicki, Władysław Belina-Prażmowski, szofer Michał Szwedki, Kazimierz Sosulowski, Mieczysław Trojnoski, Józef Piłsudski, Walery Sławek / NAC

Soldiers of the First Cadre Company in Panhard-Levassor car in Kielce, August 1914. From the left: Michał Sokolnicki, Władysław Belina-Prażmowski, chauffeur Michał Szwedki, Kazimierz Sosulowski, Mieczysław Trojnoski, Józef Piłsudski, Walery Sławek / NAC

#MOJA

NIEPODLEGŁA.

**Roman Dmowski (1864–1939),
główny twórca ruchu
narodowodemokratycznego
(Narodowa Demokracja,
endecja), pisarz polityczny.**

Przeciwnik ruchu rewolucyjnego, zwolennik tezy, że dla Polski większym zagrożeniem są Niemcy niż Rosja.

Powołał Komitet Narodowy Polski, uznany za oficjalną reprezentację dyplomatyczną Polaków.

Skutecznie zabiegał o utworzenie Armii Polskiej we Francji (powstała w 1917 r.).

Był polskim delegatem na konferencję pokojową w Paryżu, w czasie której aktywnie zabiegał o kształt polskiej granicy zachodniej; był też sygnatariuszem traktatu wersalskiego, kończącego obrady konferencji. Dmowski uważał, że dla młodego państwa polskiego będzie lepiej, jeśli jego granice nie zostaną zbyt rozciągnięte w kierunku wschodnim, a wszystkie mniejszości narodowe się zasymilują.

W czasie wojny polsko-sowieckiej wchodził w skład Rady Obrony Państwa.

Jesteśmy różni, pochodzimy z różnych stron Polski, mamy różne zainteresowania, ale łączy nas jeden cel. Cel ten to Ojczyzna, dla której chcemy żyć i pracować.

R. Dmowski, *Mysli nowoczesnego Polaka* (1903)

**Roman Dmowski (1864–1939),
a chief contributor to the national democratic movement
(the National Democracy, ND),
and political writer.**

He was an opponent of revolutionary methods of establishing an independent Poland, in favour of the thesis that Germany posed a greater threat to Poland than Russia.

He created the Polish National Committee recognised as the official diplomatic representation of the Polish people.

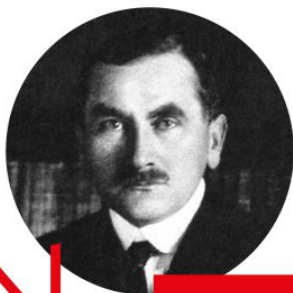
He successfully sought to create the Polish Army in France (it was formed in 1917).

He was a Polish delegate to the Paris Peace Conference, and in June 1919 he signed the Treaty of Versailles. He fought for a Polish western frontier, as in his opinion Poland should not be stretched too far east, and all its minorities should assimilate.

During the Polish-Soviet War he was a member of the Council for Defence of the Nation.

We are different, we come from different parts of Poland, we have different interests, but we share one goal. This goal is our Fatherland for which we want to live and work.

R. Dmowski, *Mysli nowoczesnego Polaka* [Thoughts of a Modern Pole] (1903)

RO
MAN
DMOW
SKI

RO
MAN
DM
SKI

OW

Całokształt komisji ds. Ligi Narodów podczas konferencji pokojowej w Paryżu w 1919 r. W górnym rzędzie piąty od lewej stoi Roman Dmowski / „Le Page de France”, Wikimedia Commons
Members of the commission of the League of Nations at the Paris Peace Conference, 1919. Roman Dmowski stands in the top row fifth from the left. / „Le Page de France”, Wikimedia Commons

Roman Dmowski, zdjęcie portretowe, 1919 r. / Biblioteka Kongresu
Roman Dmowski, head-and-shoulders portrait, 1919 / Library of Congress

#Moja

NIEPODLEGŁA.

Ignacy Jan Paderewski (1860–1941), światowej sławy pianista.

W czasie I wojny światowej działał w Generalnym Komitecie Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce.

W 1915 r. koncertował w Stanach Zjednoczonych, gdzie działał na rzecz sprawy polskiej; zabiegom Paderewskiego przypisuje się wyodrębnienie w słynnym orędziu prezydenta Woodrowa Wilsona (8 I 1918 r.) osobnego punktu o konieczności utworzenia niepodległego państwa polskiego z dostępem do morza.

Od sierpnia 1917 r. Paderewski był przedstawicielem Komitetu Narodowego Polskiego w Stanach Zjednoczonych.

W grudniu 1918 r., mimo sprzeciwu władz niemieckich, przybył do Poznania, co dało impuls do wybuchu powstania wielkopolskiego.

W styczniu 1919 r. został premierem i ministrem spraw zagranicznych RP.

Razem z Romanem Dmowskim reprezentował Polskę na konferencji pokojowej w Paryżu i był sygnatariuszem traktatu wersalskiego.

Żaden z narodów na świecie nie może się poszczycić takim jak nasz bogactwem uczuć i nastrojów. [...] Może w tym tkwi czar nasz ujmujący, a może też to i wada wielka!

Mowa wygłoszona przez Paderewskiego z okazji Roku Szopenowskiego, 1910 r.

Ignacy Jan Paderewski (1860–1941), a world famous pianist.

During World War I he was an active member of the General Relief Committee for the Victims of the War in Poland.

In 1915 he gave concerts in the United States, where he promoted the Polish interests and urged President Woodrow Wilson to support the cause of Polish independence. The fact that Wilson included Poland's independence as the thirteenth of his Fourteen Points is contributed to Paderewski's efforts.

From August 1917 on, he was a representative of the Polish National Committee in the United States.

In December 1918, despite protests of the German authorities, he came to Poznań, which sparked the outbreak of the Greater Poland Uprising.

In January 1919 he was appointed prime minister and minister of foreign affairs of the Polish Republic.

Together with Roman Dmowski, he represented Poland at the Paris Peace Conference and was a signatory of the Versailles Treaty.

There is no other nation in the world that could boast a richness similar to that of our nation of feelings and moods. [...] Maybe this is part of our winsome charm, or maybe this is our great fault!

Paderewski's speech delivered on the occasion of the Chopin's Year, 1910

IG
NAC
Y
JAN
PA
DE
REW
SKI

IGNACY
PA
DE
RE
SIK

